

МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Костенко Д. В.

*Інститут філології Київського національного університету ім. Т. Шевченка,
E-mail: kostenkodmytro5@gmail.com*

Згідно з джерелами ЮНЕСКО, понад 5,09 мільйонів студентів перетнули національні кордони у 2017 році, щоб отримати вищу освіту. Найпоширенішим напрямком транскордонного студентського потоку є країни, що розвиваються.

Група з дев'яти країн Північної Америки та Західної Європи продовжує залишатися найпопулярнішим напрямком міжнародного обміну для більшості студентів. Означені країни приймають майже 60 % студентів в контексті міжнародного обміну. На країни Східної Азії та Тихоокеанського регіону припадає понад 20 % студентів, які беруть участь у програмах міжнародного обміну [1]. Наразі Сполучені Штати продовжують приймати найбільшу частку іноземних студентів, проте останнім часом прослідковується тенденція щодо зменшення кількості студентів, які їдуть на навчання до США. До країн, які приваблюють студентів для навчання, відносяться: Великобританія, Австралія, Франція та Німеччина. Популярним місцем навчання для арабських студентів є Франція; для студентів Центральної та Східної Європи – Німеччина; для студентів із Центральної Азії – Російська Федерація; для азіатських та латиноамериканських студентів – США.

Найбільш чисельними країнами, з яких студенти їдуть на навчання до інших країн, є Китай, Індія, Саудівська Аравія та Республіка Корея. На ці країни разом припадає більше однієї чверті іноземних студентів у 2015 р. Серед цих країн, у Китаї спостерігається найбільша кількість студентів, які від'їжджають на навчання за кордон. Їх частка в загальному обсязі іноземних студентів зростає з 6,8 % у 1995 році до 17,4 % у 2015 році. Індія також збільшила свою частку іноземних студентів з 2,3 % до 6,0 %, щорічно на навчання закордон з Індії від'їжджає близько 305 тис. студентів. США, Австралія, Канада, Великобританія, ОАЕ та Нова Зеландія приймають понад 70 відсотків індійських студентів, які виїжджають за кордон. Японія є однією з небагатьох країн, яка постійно зменшує кількість студентів, які навчаються за кордоном. Раніше Японія відправляла велику кількість студентів і формувала основну частку у транскордонній освіті. У період з 2004 по 2016 рр. спостерігається зниження на 33 % транскордонних студентів з Японії. Недавнє опитування показало, що 53 % японських студентів не цікавлять програми навчання за кордоном [2].

Можливості отримання візи після навчання та умови працевлаштування є факторами, які впливають на рішення студентів обирати країну призначення. Наприклад, зі зменшення потоку студентів до Великобританії пов'язано з тим, що, правила отримання віз після навчання змінилися та Велика Британія переглянула умови отримання віз після навчання у 2019 році. Освітня політика США свідчить про те, що майже 90 % китайських та індійських студентів хотіли б залишитися в США після навчання [3]. Це свідчить про те, що транскордонна освіта, особливо мобільність студентів, стає сприятливим підґрунтям для підготовки майбутніх висококваліфікованих працівників у багатьох розвинених країнах [4].

Інституційна мобільність сучасних студентів формується та розвивається за допомогою різних форм освітнього процесу – філій, франчайзингу та програм міжнародного розвитку. Кампуси, філії, передусім, забезпечують навчання за індивідуальними програмами, що веде до отримання ступеню в головному закладі або спільно з установою-партнером [5]. Франчайзинг передбачає доставку студентів в країну уповноваженою національною установою, а програми міжнародного обміну спрямовані на надання різновекторних освітніх послуг [6].

З початку 2000 р. поступово відбувається зростання кількості університетів США, Великобританії та Австралії, які пропонують програми отримання дипломів та створюють філії за кордоном. Багато країн створюють філії та залучають студентів, які шукають можливості транскордонної освіти в своїй країні та за кордоном. Розвиток освітніх центрів стає метою деяких національних урядів країн, що розвиваються. Такі країни, як Малайзія, Сінгапур, Гонконг, Абу-Дабі, Дубай, Доха, Кутар, Маврикій тощо, є прикладами успішних освітніх центрів. Нпаприклад, Малайзія створила міжнародний освітній центр, орієнтований на ринок післядипломної освіти. Dubai Knowledge Village (DKV) і Dubai International Academic City (DIAC), що охоплює понад 20 міжнародних університетів. У Катарі створено освітній центр, який залучає академічні програми з університетів США з метою зменшення відтоку катарських студентів. Фонд Катару надає позики для залучення іноземних студентів і списує кредити, якщо студенти залишаються на ринку праці після закінчення навчання. Бутан буде освітнє місто вартістю 1 млрд дол. США, щоб заохочувати престижні іноземні університети. Маврикій розгорнув співпрацю з престижними закордонними університетами США, Великобританії, Франції, Індії, Південної Африки тощо, щоб створити «Центр знань».

Опитування [5] показало, що бізнес-програми продовжують домінувати у філіяльних кампусах Азії та Європи. ІТ-курси посідають другу позицію, за ними йдуть міжнародні курси, поширені в Європі, і

комп'ютерні курси на Близькому Сході. Майже половина всіх освітніх програм на Близькому Сході запропонована в сферах STEM.

Опитування серед студентів філій в ОАЕ показало, що студенти віддають перевагу навчанню в університеті філії в ОАЕ, а не в західному університеті з міркувань фінансових переваг (дешевше), життя «без проблем», особистої безпеки, релігії, знайомства, комфорту з місцевою культурою та способом життя, а також покращення перспектив на місцевому/регіональному ринку праці після закінчення навчання [7].

Таким чином, аналіз сучасного стану інтернаціоналізації в освіті свідчить про те, що у ряді країн сходу спостерігається отримання освіти за місцем проживання та створення ефективних і дієвих умов для розвитку освітнього простору в означених країнах.

Література

1. UIS (2017 and 2018). Global Education Digest: Comparing Education Statistics Across the World. Montreal: UIS.
2. Economist, February 29-06 March 2020
3. Kapur, D. and McHale, J. (2005). Give us Your Best and Brightest: The Global Hunt for Talent and its Impact on the Developing World. Baltimore: Brooking Institution Press (for Centre for Global Development).
4. Tremblay, K. (2002). Student Mobility Between and Towards OECD Countries: A Comparative analysis, International Mobility of the Highly Skilled (pp. 39-70). Paris: OECD.
5. American Council of Education (ACE) (2009). U.S. Branch Campuses Abroad, ACU Brief, September.
6. Cao, Y. (2011). Branch Campuses in Asia and the Pacific: Definitions, Challenges and Strategies”, Comparative International Higher Education, Vol. 3, pp. 8–10.
7. Wilkins S., Balakrishnan M. (2012). How well are International Branch Campuses Serving Students?, International Higher Education, No. 166; pp. 3–5.

РОЛЬ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Тимошко Г. М.

*ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України м. Київ,
вул. Січових стрільців, 52-а; e-mail: timoshko49@gmail.com*

Ефективне управління закладом освіти вимагає адекватного механізму контролю і стимулювання усіх суб'єктів освітньої діяльності, у тому числі і керівників. Необхідність виділення механізму